

editorial i presentació

Temps de desigualtats, temps de reivindicacions

L'estiu passat vàrem participar en el Seminari Pedagògic Internacional Escola, Diversitat Cultural i Treball organitzat per l'Institut de Pedagogia Popular del Perú, IFEJANT, PRATEC i IPEDEHP. La participació en aquests seminaris de l'STEI i ve de lluny, la del STEPV és més recent. La metodologia del seminari va consistir en la presentació d'experiències, valoració per part de comentaristes i col·loqui. En el Seminari varen participar com a comentaristes Pere Polo i Vicent Mauri.

Doncs bé, en acabar el Seminari, un reduït grup de persones varen fer les valoracions habituals sobre com havia anat, quines eren les propostes per millorar-lo, el canvi de context polític i educatiu motivat per l'elecció d'Ollanta Humala com a nou president, quines podrien ser les col·laboracions futures entre els dos sindicats i l'IPP... En aquesta conversa molt interessant vàrem concloure que calia augmentar les relacions entre les nostres organitzacions. Per fer-ho realitat es va pensar que estaria bé aprofundir en el coneixement de la situació educativa del Perú a través de l'edició d'un monogràfic.

El dia del nostre acomiadament del Perú, dinant amb Sigfredo, Isabel, Marta, Alejandro, Empar i Loli, en el barri de Miraflores, tocant el Pacífic, vàrem acordar que ens posàriem a treballar per a fer una realitat aquest projecte.

Lamentablement, el retorn a Europa ens va situar en una realitat molt dura i imprevista. El govern central, presidit aleshores pel PSOE, va anunciar una reforma constitucional, noves retallades laborals... i les diferents comunitats autònomes varen continuar el camí de les retallades en educació, sanitat... També altres estats europeus feien descarregar la dolenta situació econòmica en les treballadores i treballadors per a arravatar-los els seus drets i per a desmantellar els serveis públics.

En aquest context, vàrem considerar, seguint les sàvies consideracions de l'amic Sigfredo Chiroque, que seria més oportú retardar el projecte monogràfic sobre l'educació al Perú i que, ara, en aquesta conjuntura, se'n dediqués un a fer veure com la crisi està afectant l'educació als països del Nord i del Sud.

Per tant, aquesta revista que teniu entre les vostres mans va ser ideada als carrers de Lima, entre debats sobre l'educació, la crisi, la política, les esperances del canvi... i materialitzada entre el País Valencià i les Illes. Esperem que us serveixi per revalidar el vostre (nostre) compromís per l'escola pública i per la transformació social en un moments tan complicats en el Nord i en el Sud. □

Per segona vegada, STEI i STEPV-Iv fem una publicació conjunta de les nostres revistes, Pissarra i Alliolí. Som dos sindicats que compartim no sols un mateix àmbit d'actuació, l'ensenyament, sinó també una mateixa concepció del que haurà de ser l'escola pública, democràtica, plural, gratuïta, laica i arrelada al territori, la cultura i la llengua catalana compartida. Coincidim en un model sindical de base assembleària i actitud combativa i també tenim, i això és el que justifica aquest número, una irrenunciable vocació solidària i internacionalista.

En aquella primera ocasió, en el curs 1993/94, la revista se centrava en la figura de Joan Fuster. Ara reprenem la col·laboració per donar una ullada, a vegades inspiradora, d'altres esfereïdora, a l'estat de l'educació en el món.

Com no podia ser d'una altra manera, bona part dels articles d'aquesta revista s'ocupen de com tenim la casa i com la tenen la resta de territoris de l'Estat espanyol. I, lamentablement, tenim en comú el fet de patir una ofensiva històrica contra tot allò que ens identifica i ens uneix: que els governs han d'exercir amb decisió el seu poder per a mantindre i avançar cap a un estat de justícia social. Contràriament, cap nació ni territori espanyol se salva, ara mateix, de la intensa desforestació dels serveis públics mampresa de forma coordinada pels governs autonòmics i de l'estat.

Des de l'anterior número conjunt de les nostres revistes, els treballadors i les treballadores de l'ensenyament, així com el conjunt de la societat, hem abordat una tasca de modernització del sistema educatiu sense precedents. Aquest procés, inacabat, ha creat una riquesa immensa en la forma d'unes noves generacions que són les millor formades que hi ha hagut mai. I això, a pesar de no disposar sempre del suport inequívoc d'unes administracions conscients i implicades en la tasca transformadora de l'educació. En aquest procés hem estat crítics quan ens pensàvem que es podia

haver fet més i millor per una escola pública, que ha de garantir l'accés lliure i igualitari al pensament, a la ciència i a la tecnologia. L'escola pública fa possible una excel·lència educativa que no és la d'aquells que entenen l'ensenyament com un servici públic per a empreses privades, sinó una tasca individual i col·lectiva, duradora en el temps, d'emancipació de totes les persones de la ignorància i la pobresa.

Si bé és cert que tenim una de les taxes més altes de fracàs i abandó escolar del nostre entorn socioeconòmic, també és cert que el punt de què partíem era el d'una societat històricament endarrerida i depauperada. Des d'un punt de vista històric, el professorat ha fet un treball magnífic i ha invertit una inèrcia de misèria i ignorància seculars. Tot aquest esforç col·lectiu es troba ara en qüestió i hem entrat en una dinàmica on sembla que els governs han perdut el control sobre les polítiques que han de desenvolupar-se.

Tampoc el benestar dels estats del nostre veïnat europeu, l'espill en què alguna vegada ens miràvem, no passa pel millor moment: l'escola republicana francesa, un model tan inspirador en alguns aspectes durant tants anys, corre perill de descomposició sota el regnat de Sarkozy.

D'altra banda, al continent americà, del qual s'ocupa àmpliament aquesta revista, es donen processos esperançadors, tot i que amb tota mena de sensacions ambivalents, com el cas del Perú, amb el nou període que obre l'arribada al poder d'Ollanta Humala, o les mobilitzacions estudiantils xilenes després de dècades de sotmetiment a polítiques depredadores de la cosa pública en favor de la banca mundial i la butxaca privada.

Els processos llatinoamericans i la reflexió i l'actitud digna i combativa dels i de les mestres americanes han de servir-nos d'aprenentatge per al temps de resistència i d'apoderament del nostre destí en què ens trobem. □